

Universiteter. De samfundsvidenskabelige uddannelser på Syddansk Universitet er langt bedre end andre til at uddanne unge, der ikke kommer fra akademiker-hjem. Bl.a. fordi der er en tæt kontakt mellem forskere og studerende, og fordi de studerende selv er bevidst om deres baggrund.

SDU-effekten

**AF NIKOLAJ
MALCHOW-MØLLER**
Dekan
OG JENS RINGMOSE
Institutleder

Det burde være en selvfølge, men set i lyset af de seneste ugers livlige debat om landets højere uddannelsesinstitutioner og deres evne til at levere på en række forskellige parametre, er der måske alligevel grund til at gentage det umiddelbart indlysende. Universitetets eksistensberettigelse er forankret i to grundlæggende funktioner: Vi genererer ny viden om verdens beskaffenhed, og vi bringer denne viden i spil i samfundet. Sidstnævnte sker i særdeleshed via forskningsbaserede uddannelser på allerhøjeste niveau, men også gennem en lang række andre aktiviteter.

Mens vi generelt er blevet ganske ferme til at måle kvaliteten af vores forskning gennem mere eller mindre velvalgte indikatorer og rankings, så kniber det betydeligt mere, når det gælder vurderinger af universiteternes evne til at bringe den nyeste viden i spil via forskellige uddannelsesaktiviteter. Kvaliteten af undervisnings- og læringsaktiviteter samt evnen til at løfte forskellige typer af studerende til relevante jobs er størrelser, som kun vanskeligt lader sig indfange og kvantificere.

At det er vanskeligt bør imidlertid ikke føre til, at vi ikke forsøger. Det har vi gjort på Det Samfundsvidenskabelige Fakultet, Syddansk Universitet (SDU), og noget tyder på, at vores forskere og undervisere faktisk lykkes med at forløse de studerendes potentiale i et meget betydeligt omfang. På SDU optager vi således langt flere såkaldte »mønsterbrydere«, end man gør på de øvrige universiteter, og alligevel klarer vores kandidater sig lige så godt som de andre målt på beskæftigelse og indkomst. Vi løser med andre ord en stor og vigtig samfundspølse uden at gå på kompromis med hverken kvalitet eller relevans.

En omfattende registeranalyse af samfundsvidenskabelige studerende ved samtlige danske universiteter viser, at SDU-studerende i langt højere grad end gennemsnittet kommer fra familier med relativt lave indkomster og fra såkaldte uddannelsesfremmede hjem. Hvor forældrene til

samfundsvidenskabelige studerende fra andre universiteter end SDU i gennemsnit havde en bruttohusstandsindkomst på i omegnen af kr. 1,1 mio. i 2013, så havde »gennemsnitsforældrene« til en SDU-studerende kun ca. kr. 850.000 i bruttohusstandsindkomst i samme periode. Eller hvis det opgøres på en alternativ måde: Mens ca. hver fjerde samfundsvidenskabelige studerende, som påbegyndte en uddannelse i perioden 2008-2013, havde en far med en universitetsuddannelse, så gjaldt det samme kun hver ottende SDU-studerende.

Endelig var der (relativt betragtet) markant flere indvandrere eller efterkommere af indvandrere, der blev indskrevet som samfundsvidenskabelige studerende ved SDU i den analyserede periode. Læg dertil den megen snak i medierne om, at de studerende med høje gennemsnit fra de gymnasiale uddannelser søger mod de store universiteter i København og Århus.

Alligevel er der intet der tyder på, at SDU's studerende klarer sig dårligere efter endt uddannelse end deres »kolleger« fra andre universiteter. Analysen viser således, at samfundsvidenskabelige dimittender fra SDU klarer sig helt på linje med samfundsvidenskabelige dimittender fra de andre universiteter med hensyn til beskæftigelse og lønindkomst. Noget kunne derfor tyde på, at effekten af undervisningen på SDU er større end for de gennemsnitlige samfundsvidenskabelige uddannelser i Danmark.

Spørgsmålet er selvfølgelig, hvorfor man på SDU i så stort et omfang lykkes med at løfte studerende fra ikke-boglige hjem. Hvad er årsagen til, at vores undervisere og forskere, i større udstrækning end på det danske »gennemsnitsuniversitet«, har succes med at udklække mønsterbrydere og førstegenerations-akademikere?

Vi har ingen tryk-testede svar, men en række forsigtige bud baseret på mange års erfaring fra SDU samt et stort antal samtaler med kolleger og studerende.

Det er først og fremmest vores oplevelse, at en meget væsentlig årsag til succesen skal findes i det nærhedsprincip og den lette adgang til forskere og undervisere, som vi hylder og bevidst arbejder for på SDU. Vi prioriterer, at vores studerende skal møde de bedste forskere og undervisere i undervisningslokalerne. Og relateret hertil: Vi sætter klare grænser for, hvor stor en del af undervisningen, der kan varetages af eksterne lektorer, som ikke bedriver forskning i det daglige. Vi anser det for helt afgørende, at de studerende

skal kunne træffe og tale med undviserne i hverdagen. Denne »åbne-dørs-politik« betyder, at vores studerende har meget let adgang til SDUs forskere. De af vores studerende, som har erfaringer fra andre danske og udenlandske universiteter, fortæller næsten samstemmende, at nærheden til forskningsmiljøerne på SDU er helt unik.

FOR DET ANDET tror vi, at en stærk bevidsthed om, at vore studerende ofte kommer fra hjem, hvor hverken mor eller far er akademikere, kan forklare en stor del af »SDU-effekten«. På flere af vores uddannelser tilrettelægger vi vores undervisningsaktiviteter og læringsindsatser med afsæt i, at de studerende skal have den rette støtte og vejledning, når det nu ikke stod skrevet, at de skulle ende med en lang videregående uddannelse på CVet.

Endelig – og for det tredje – har vi på SDU gennem en år-række arbejdet hårdt for at sætte de studerende i centrum. Via en lang række konkrete projekter har vi taget initiativer, der har haft som hovedsigte at skabe inspirerende læring, kompetent studieservice og motiverende studiemiljøer. Satsningen har været bevidst og strategisk – og på få år er det erklærede fokus på de studerendes læring kommet til at gennemsyre hele universitetet.

Konsekvensen af, at vi i så stort et omfang forløser de studerendes potentiale, er selvfølgelig først og fremmest, at vi skaber værdi for samfundet. Som nævnt er vi sat i verden for at få gode ideer og for at sprede dem til studerende og omgivelser til gavn for dem, der betaler gildet: Hele det danske samfund. Derfor er det ikke uvæsentligt, at vi her på SDU bidrager til social mobilitet og skaber rammer, der understøtter frembringelsen af mønsterbrydere.

Endelig – og mindst lige så vigtigt – uddanner vi en gruppe af unge, som har en særlig grund til at ranke ryggen og være stolte af, hvad de har udrettet. For en betydelig del af vores studerende var det ikke forudbestemt, at de skulle være akademikere. Deres forældres bogreoler var ikke fyldt, og de blev ikke taget med på dannelsesrejser i europæiske hovedstader. De gjorde det på trods – og det har de al mulig grund til at være stolte af. Det samme har selvsagt vores forskere og undervisere i auditorierne. For det er i sidste ende dem, der sikrer, at vi løfter vores studerende som få andre.